

AVRAM IANCU - 200!

Nr.8(48/august 2024)

Alo, domn' profesor, atenție!

Gruia COJOCARU

În interacțiunile interumane, fiecare semen, indiferent de vârstă ori pregătire, poate să ne fie o sursă de cunoaștere și de inspirație. Disponibilitatea de „a învăța lucruri noi de la orice om” demonstrează nu doar empatie și modestie, ci și deschiderea spre zone ce ne scot din confortul unor abordări bătătorite de fluxul achizițiilor, care ne definesc în mod curent. Recent, într-o vacanță cu arome exotice, am avut șansa să explorez un strop din farmecul Insulelor Canare, din Oceanul Atlantic, „bastionul” sudic al Uniunii Europene, un arhipelag aparținând Spaniei încă de la sfârșitul secolului al XV-lea. Las însă la o parte impresiile generate de întâlnirea cu un continent în miniatură, un soi de apendice al spațiului african, crescut în nord-vestul acestuia prin erupții vulcanice, în faze succesive, în urmă cu milioane de ani. E un tărâm mirific, asupra căruia voi insista în materiale viitoare, însă, în context, mi se pare esențial să relev altceva.

Concret, la început de august, eram într-un grup de excursioniști și escaladam unul dintre munții vulcanici din Insula Fuerteventura. Traseul, nu foarte greu, mi-a permis să mă desprind lejer de ceilalți camarazi, însoțit de un băiat de șapte ani, Filip-Andrei Brezeanu, român prin origini, neamț prin țara în care au emigrat și s-au stabilit părinții săi, în urmă cu mai bine de zece ani. În rucsacul din spate, între altele, aveam și apă minerală. După ce i-am oferit băiatului o gură de apă, am luat și eu câteva înghițituri din lichidul vieții. Soarele ataca frontal, iar PET-ul se golise. Îl țineam în mână descumpănit. Firește că în pustietatea goală – fără urmă de vegetație, unde doar piatra și nisipul tronau magic – nu putea fi vorba de vreun container. Și totuși, ce să fac cu plasticul devenit inutil? Recunosc – un pic spășit – că mi-a trecut prin minte să-l arunc. Apoi, m-am gândit că aș strica echilibrul natural al locului. „Nu, nu e bine!” Copilul mi-a citit în ochi nehotărârea, stânjeneala, șovăiala. A ridicat mâna, ca la școală, și, într-o limbă română căznită, dar clară, mi-a spus privindu-mă acuzator, ușor ironic:

– Atenție, nu aruncat sticla! Pus în rucsac și dat în tomberon, la reciclat!

L-am privit mut de uimire, lecția venită de la un copil, crescut după rigorile occidentale, m-a luminat senin! Era ceva cu totul nou față de ce observasem în școala și la catedra din Educația românească. Sau – de ce să mă ascund? – față de ce-am promovat vreme de decenii.

Nu fac parte dintre cei care acceptă pe nemestecate tot ce vine la noi dinspre vestul Europei. Sunt destule elemente stupide, pe care e necesar să le repudiem, însă trebuie să admitem că, în general, occidentalii ne sunt superiori nu doar în tehnologia de vârf, ci și în interacțiunea directă – de pildă, la capitolul politețe în traficul rutier ori în acțiunile întreprinse pentru a ocroti și a fi prietenoși cu mediul înconjurător. Iar astfel de elemente, care definesc în bună măsură civilizația unei națiuni, cresc în familie și sunt cultivate onest în școală. La noi – haideți să recunoaștem, dragilor! – în familie arareori e cultivată toleranța de orice culoare, dimpotrivă, a fi înzestrat cu un set de coate ascuțite, după principii oportuniste de tipul „obraznicul mănâncă praznicul” e un prilej de jubilație. Iar la nivelul Școlii, conștientizarea necesității protejării mediului înconjurător e o practică care ne amintește de festivalul heirupist al cititului de cărți, în parc ori pe „bulevardul” literaturii: punctăm acțiunea, înregistrăm proiectul la secretariatul școlii, umplem cu „balast” portofoliul personal – „marfă” bună pentru următoarea gradație de merit – și cu asta, basta! În vreme ce, pentru elevi, rezultatul n-are niciun orizont!

Soluția? Trecerea de la o educația ecologică opțională, prilej de distracție și de „tăiat frunze la câini” în „luna curățeniei” ori în „Școala Verde”, la un mod de viață în Școala românească, cu accent pe zona preuniversitară, unde a-ți lăsa îngrijit locul de muncă – sala de clasă – la finalizarea cursurilor este condiția care-ți permite să părăsești instituția în care înveți. De asemenea, igienizarea zilnică a spațiului școlar, inclusiv cel destinat activităților sportive și recreative să devină o normalitate pentru elevi. Ca la japonezi, unde nu se cuvine să părăsești zona în care ai poposit fără a te implica în curățenia corespunzătoare. Ideea, atât de înrădăcinată la români, „n-am aruncat eu deșeur, nu strâng” e falimentară. Poate că ambalajul a ajuns întâmplător pe jos (erai la o terasă și l-a luat vântul când priveai în partea opusă), ori ți-a căzut în mers din greșeală, sau l-a aruncat nevinovat o persoană cu dizabilități. Trebuie să fii bucuros că tu poți conștientiza ineditul împrejurărilor la care te raportezi și că reușești să procesezi situațiile ivite cu îngăduință și compasiune. Asiguri astfel fluiditatea naturală a peisajului prin aducerea unui strop de lumină în colțul de lume în care gravitezi.

AVRAM IANCU - 200!

Nr.8(48/august 2024)

Probabil n-aveam această abordare dacă, alături de lecția servită pe munte de Filip-Andrei, n-aș fi fost martor al altui eveniment, banal la prima vedere. Într-o dimineață, pe stradă, în drum spre apele nu tocmai calde ale Atlanticului, privirea mi-a căzut pe un bătrân rasat, probabil olandez după grai, care a cules cu grijă resturile unor ambalaje pentru snacksuri, căzute din sacoșa unei marocane, apoi a căutat un tomeron pentru a-și desăvârși "opera".

...Măcar să reflectăm puțin la schimbarea opticii și să acționăm, din convingere, întru sănătatea planetei și binele semenilor, nu pentru că s-au amplasat camere de luat vederi, care ne sancționează derapajele cu puterea administrativ-juridică a "zăbalei"!

*Gruia Cojocaru
15 august 2024*